Imprimat legal. 2 - JUL. 1924

III. évfolyam. Satu-Mare—Szatmár. 26. szám.

Cimbora

MAGYAR GYERMEKEK KÉPES [illegible] LAPJA

Főszerkesztő BENEDEK [illegible]

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1924
junius
29

ROMÂNIA Biblioteca Universității din Cluj

Ára Romániában 6 L, Csehszlovákiában 2 cK, Jugoszláviában 4 dinár

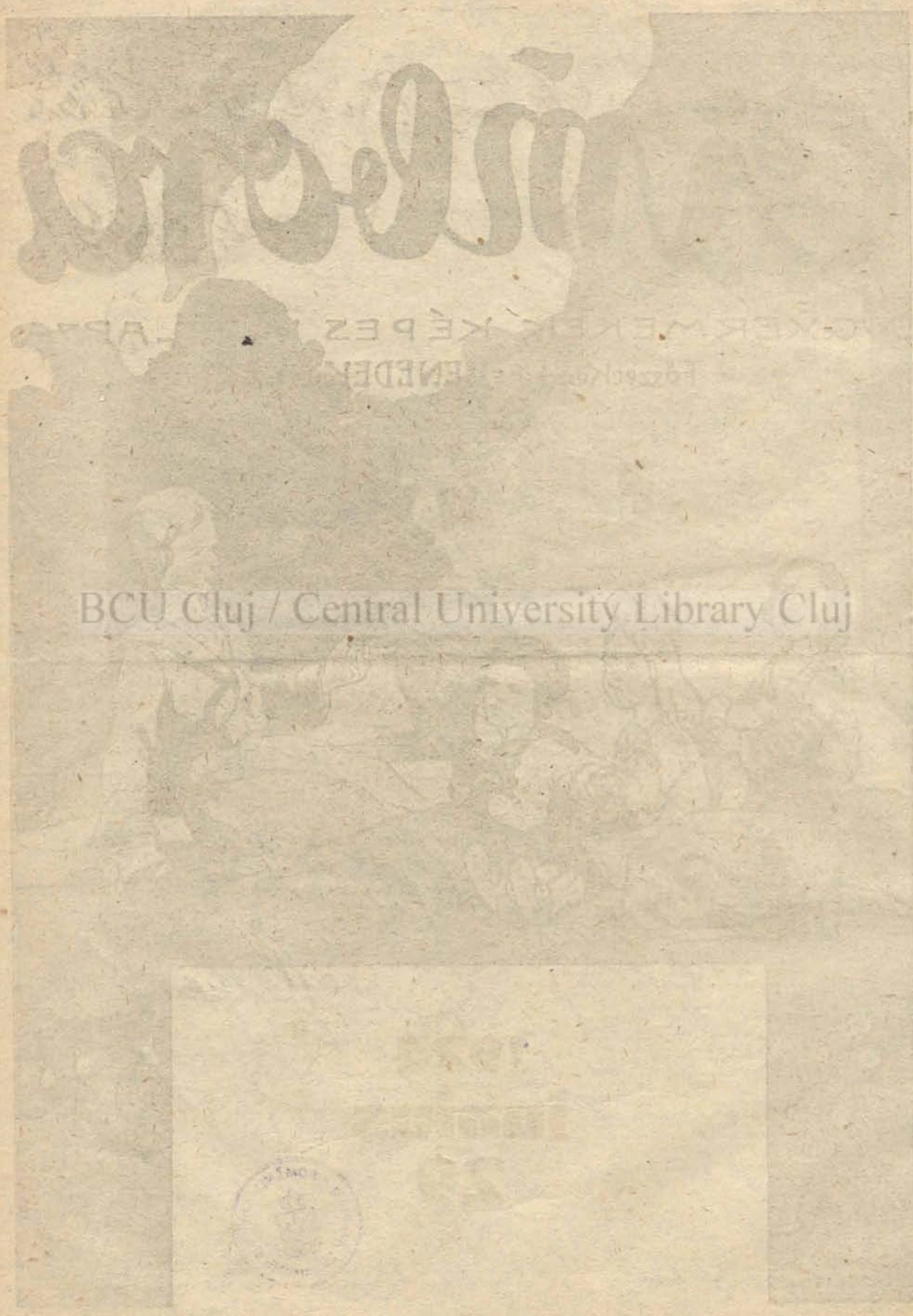

BCU Cluj / Central University Library Cluj

III. évfolyam Satu-Mare (Szatmár) 1924. junius 29. 26. szám.

CIMBORA

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA.

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szeret? Nem szeret?

Mondd meg, malgaléta, kéri Gyuricácska,
Szejet vad nem szejet engem a mamácska?

Felel margaréta: ne sirj, Gyuricácska,
Szeret, igen szeret téged a mamácska!

A kenyér.

Irta: DROSNYÁK JÁNOS.

Miből lesz a fehér cipó,
Gyerekek, ki tudja?
— Hattyufehér lisztecskéből,
Felel a kis Gyurka.

És a hattyufehér lisztet
Hol vesszük, miből van?
Szól Petike: hol a ringó
Kalász terem, onnan.

Hát a ringó aranykalászt
Mi neveli nagyra?
— Feláll Bandi: A Jóisten
Minden reggel felragyogó,
Mindeneknek éltetadó
Napja.

Elég-e csak az arany nap
Áldásos sugára?
Nem! szól Pista. Kell, hogy az Ég
Esőt adjon rája.

S elég-e, ha áldását a
Kék Ég is ráadta?
— Nem! szól Jancsi. Kell hozzá a
Dolgozó nép verejték-harmatja!

No, lássátok, ezért kell a
Kenyeret becsülni,
S nem szabad a pazarlását,
Mocskolását türni.

Mert aki meg nem becsüli
A kenyeret itt lenn,
Megveri a mindenható,
Napot, Eget ragyogtató,
Munkabiró erőt adó
Isten!

(Arad.)

Emlékezzünk régiekről.

— Elek nagyapó krónikás könyvéből. —

Bocskay István.

Attól az időtől kezdve, hogy a török 1541-ben elfoglalta Budavárát, teljes másfélszáz esztendőn át, vagyis Budavárának 1686-ban történt visszafoglalásáig, két pártra szakadva küzdött a magyar nemzet. Az egyik, a »nemzeti párt«, a török segitségre támaszkodva harcolt a magyar szabadságot fenyegető német uralom ellen; a másik, a »császári párt« a Habsburg-családbeli királyoktól, akik egyszersmind német-római császárok is voltak, remélték a török kiüzését s egyuttal a Habsburg királyok védőszárnya alatt a nemzeti önállóság megmaradását.

Mind a két párt csalódott. A nemzeti párt csalódott abban, hogy idegen segitséggel visszaállitja a nemzeti királyságot; a császári párt is csalódott a hitében: a bécsi udvar sohasem munkált komolyan a török kiverésén. Magyarországot tartománynak nézte, melyet alkalmas pillanatban teljesen beleolvaszt a császárságba, megfosztván a magyar nemzetet törvényekben biztositott alkotmányától, nemzeti jellegétől. A német zsoldosok, akiknek a török kiverése lett volna feladatuk, a magyar nép nyakán élősködtek. Egyfelől a »hóditó« török, másfelől a »védő« német sanyargatta a népet, szivta az ország életerejét. Mind nyilvánvalóbbá lett, hogy a német sokkal veszedelmesebb ellenség a töröknél, mert ez legalább nem bántotta a magyar nemzet alkotmányát, nem törődött nyelvével, vallásával, szokásaival, csak az adót pontosan megfizessék neki. Ellenben a német atyáskodás, mig többnyire gyáván, tehetetlenül nézte a törökök terjeszkedését, ugyanakkor sarkaiból akarta kiforgatni a magyar alkotmány épületét. Megtámadta a nemzetet nyelvében, vallásában, szabadságában.

Rudolf német császár és magyar király uralkodása alatt, 1604-ben történt, hogy az országgyülés törvénybe iktatta a vallásszabadságot. Ám amint az országgyülés eloszlott, Rudolf önkényesen megtoldotta egy cikkellyel az országgyülésen hozott törvénycikkelyeket s ebben büntetéssel fenyegette meg a protestáns hit követőit. Nyilt hadüzenet volt ez a törvények közé becsempészett cikkely nemcsak a protestánsoknak, de magának a magyar alkotmánynak is: *országgyülés nélkül hozott törvényt a király!* A császárpárti sága miatt német lelkünek csufolt Bocskay István épp 1604 ben tért vissza Prágából, a császár udvarából, Erdélybe. Négy esztendeig volt a császár udvarában, mint a császárnak erdélyi dolgokban tanácsadója. Szörnyü pusztulás képe tárult eléje. A császár gonosz, durva lelkü főtezérének, Básta Györgynek lelketlen garázdálkodása éhinségre juttatta Erdélyt. Irgalmatlanul sarcolta a nemeseket, a jobbágyokat, városokat és falukat. A nép maga huzta szekerét, mert nem volt, mit elébe fogjon. Kapával szaggatta fel a földet, mert nem volt ekéje. A magyar uraktól Erdélyben is, az anyaországban is sorba szedték el az uradalmakat. Napirenden volt a fej- és jószágvesztés. A magyar birtokban itt is, ott is idegen s különösen német urak ültek. Valóságos irtó háborut kezdett Rudolf a magyar nemzet ellen, a protestáns vallás kiirtásának ürügye alatt. S ime a németlelkünek csufolt Bocskay uradalmaira is szemet vetettek a császár emberei. Most már világosan látta Bocskay, hogy a német uralom még azokat sem kiméli, akiket becsületes meggyőződés tartott a király hűségében. Annak a császárnak a hűségében, aki egy személyben magyar király is. Keserü csalódás érte Bocskay István szivét. Kardjára ütött azzal a nagy elhatározással, hogy véget vet a magyar nemzetet végső pusztulással fenyegető német világnak. Kitűzte a zászlót, s ime, lelkesen szegődtek hozzá a kóbor hajduk, ezek a »szegény legények«, akik eddig szerteszét csatangoltak az országban s versenyt raboltak a német zsoldosokkal. Mindjárt az első ütközetben (1604. okt. 15.) Álmosdnál, Biharmegyében, tönkrevertek egy 3500 főnyi német hadat. Az álmosdi győzelem után nemesség, polgárság eggyé lett: mind siettek Bocskay zászlaja alá. Ledöltek a válaszfalak, mit magyar és magyar

közé vallás és osztálykülönbség emelt. A buzgó kálvinista Bocskay épp ugy harcolt a katholikusokért, mint a protestánsokért. Nem felekezeti harc volt az ő harca, hanem szabadságharc. Önvédelmi harc a szó legigazibb értelmében.

Alighogy megmozdult Bocskay, egy hónap mulva kezében volt egész Felsőmagyarország s Kassa lett állandó székhelye. Ide hivták gyülésre a szomszéd vármegyék rendeit. Itt beszélték meg a harc módjait. Itt kereste fel Bocskayt a török szultán követe, aki a szultán nevében kardot, zászlót, királyi pálcát és gyönggyel kirakott övet adott át neki és levelet, melyben rábizza Erdély fejedelemségét. A következő évben (1605.) az erdélyi országgyülés is nagy lelkesedéssel választotta fejedelmének: övé volt már Felsőmagyarország és Erdély. De nem állott meg itt, diadalmasan nyomult előre lelkes hadával. Nagyobb területeket foglalt el Dunán innen, Dunán tul, aztán becsapott Ausztriába is. A vitéz hajduk végig táncoltatták lovaikat a császár kertjében. Egyszerre föléje kerekedett a magyar világ a német világnak. A csüggedt lelkü magyarság lelkében ébredezni kezdett a szebb jövendő reménye. A szerencsi ref. templomban országgyülést tartott a nemzet szine-java, ott Bocskayt megválasztották Magyarország felséges fejedelmének. Ugyanezen a gyülésen emlékiratot szerkesztettek, azt megküldötték a külföld összes nemzeteinek. Elmondották az emlékiratban, hogy miért fogott fegyvert a nemzet az ország koronás királya ellen. Mi kényszeritette az önvédelmi harcra. Elmondották, hogy a nemzet nem akarja elvenni királyától a szent koronát. Csak egyet akar: legyen a magyar király igaz magyar király. Népeinek édesatyja, szabadságának nem megrontója, de védője. Aminthogy erre meg is esküdött.

A magyar fegyverek diadala szörnyü rémületet okozott a császár udvarában. Hat még, amikor a szultán koronát is küldött Bocskaynak s Magyarország királyának cimezte! De Bocskay nem viselte a koronát. Ő nem azért, hanem a szabadságért harcolt. Ő békét akart, a békében szabadságot, nemzeti önállóságot, hogy a nemzetet két oldalról ne morzsolhassa össze a török meg a német. Az udvar megpróbálta lekenyerezni. Azt hitték azok a silány lelkek, akiknek a haza üres fogalom, a hazaszeretet nevetség tárgya, hogy Bocskay csupán a maga sérelmeinek megtorlásáért fogott fegyvert. Mennyire csalódtak! Azt üzente Bocskay Prágába: én a magyar nemzet testi és lelki szabadságáért fogtam fegyvert, s amig e szabadságot nem biztositják, a fegyvert nem teszem le. Iktassák törvénybe a vallásszabadságot, állitsák vissza az önálló magyar kormányzatot, ismerjék el az én erdélyi fejedelemségemet s — leteszem a fegyvert.

Kezdetben az udvar hallani sem akart e kivánatok teljesitéséről, de végre is megalázkodott s elfogadta a békejobbot. Bocskay tizenöt pontba foglalta a nemzet kivánságait s 1606. április 23-án létrejött a nevezetes bécsi béke, a nemzet önvédelmi harcának koronája. Megelégedést, örömet, megnyugvást keltett a béke az egész országban. Ám a végzet könyvében ugy volt megirva, hogy saját nagy müvét alig élje tul a béke megteremtője, a »Magyarok Mózese«. Lassan ölő méreggel megmérgezték a nagy embert s 1606. december 29-én jobblétre szenderült. »Leesett a mi fejünk koronája!« jajdult fel a gyászbaborult nemzet, midőn Gyulafehérvárt eltemették a magyarok »megváltó, megszabaditó fejedelmét.« A katholikus magyar nép épp oly igaz fájdalommal siratta, mint a protestáns magyar: az egész nemzet szabadságáért küzdött ő. Vallás, osztály és nemzetiségi különbség nélkül egyesitette a nemzetet szabadságának, jogainak védelmére. Feltámasztotta a magyar nemzeti egységet s ha halála meg is akadályozta, hogy az egységet hosszu időkre megerősitse: nagy müvének jótékony, a nemzeti öntudatot tápláló ereje sohasem szünt meg.

Az ő harca volt az első magyar szabadságharc, az első nemzeti önvédelem. Az ő harca volt az első harc, mely a törvénytelen eszközökkel dolgozó idegen uralom ellen a nemzetet egy zászló alatt tudta egyesiteni, s mely a törvényesség ösvényéről egy pillanatig sem lépett le. Nem azért folyt e harc, hogy a koronás magyar király fejéről leüsse a szent koronát. Ellenkezően: azt akarta Bocskay s vele a nemzet, hogy teljes tiszta fényében ragyogjon ez a korona a király fején. Azt akarta, hogy ezt a koronát ne piszkolja be esküszegés, a nemzet alkotmányának, törvényekben biztositott szabadságának megfojtása.

(Kisbacon)

Az erdődi várnál.

(1924. április hó.)

Irta: DSIDA JENŐ.

Szürke lidérc-vár!
Te, a nagyvilág,
A vén föld képe! —
Eljöttem hozzád,
Eljöttem végre.

Vágytalak látni,
Kinek a percek
Sirját nem ássák;
Vágytam hallani
Az elmult idők
Halk susogását;
Vágytam egy helyre,
Hol nyugalom van,
S nem zavar senki . . .

Hüvös árnyadban
Oly jó merengni! . . .

Szürke lidérc-vár,
Mióta élsz már?
Látogatóid
Mind tovamenek,
Aggastyánná lesz,
Meghal a gyermek, —
Csak te maradsz meg,
Hosszu időkkel
Dacolva mégis . . .

Faladra irom
Egy darab kővel:
Itt voltam én is.

(Szatmár.)

LEGSZEBB
LEGJOBB
LEGOLCSÓBB
KLISÉKET
a kolozsvári Minerva R.-T. cinkografiai müintézete készíti.
Megrendeléseket felvesz a központi iroda
CLUJ—KOLOZSVÁR
Str. Regina Maria 1.

Harc egy matrácért

— Dumas, a hires francia iró elbeszélése. —

Magyarba átültette FLÓRIÁN KATÓ.

Svájci utazásom alatt történt. A kis város egyik vendéglőjének tulajdonosa régi ismerősöm volt, már többször megszálltam nála. Most is arra vettem utamat. De amikor beirtam a vendégek névjegyzékébe nevemet, állásomat és utazásom célját, megpillantottam barátomat, a vendéglőst. Olyan komikus kétségbeeséssel köszöntött, hogy mindjárt láttam valami szerencsétlenség fenyeget egyikünket vagy mindkettőnket. Tényleg, szegény fejének annyi szállóvendége volt, hogy engem már nem tudott elhelyezni. Még a saját ágyát is átengedte vendégeinek, maga a szénapadláson szándékozott aludni. Félénken próbálta nekem is bizonyitgatni, hogy a szénaillat rendkivül egészséges és hogy nála szénán is jobb dolgom lesz, mint másnál vetett ágyban. Én azonban husz kilométert gyalogoltam az nap s ezt az okoskodást, bármennyire logikusnak látszott is, sehogysem voltam hajlandó elfogadni és meghagytam a vezetőmnek, hogy vezessen a másik szállóba.

A vendéglős utolsó kisérletet tett, hogy visszatartson. Van neki, ugymond, még egy nagy szobája, ahová beszállásolt egy öt tagból álló társaságot. Eggyel több vagy kevesebb, már ugysem határoz. Megkérdezte tehát, megelégnék-e egy matráccal, a földön, mint ők, velük együtt. És igenlő válaszomra elindult velem afelé a bizonyos szoba felé, ahonnan iszonyu zürzavar hallatszott. Az utasok matrácharcot vivtak odabenn, hogy ki-ki elfoglalhasson a másiktól egy három láb széles, hat láb hosszu területet, mert a szoba nem látszott elég nagynak ahhoz, hogy öt ször ekkora helyet nyujtson Én ugy találtam, hogy nem a legjobb időt választottuk meg kérelmünkhöz. A vendéglős is ilyesmit gondolhatott, mert oly zavarral fordult felém, hogy elhatároztam: majd megoldom magam ezt a feladatot. Csöndesen benyitottam és észrevéve, hogy a csata egyelőre sötétben folyik, miután a repülő fegyverek a gyertyákat eloltották, azonnal készen voltam elhatározásommal. Elfujtam a vendéglős gyertyáját, a folyosó a szobáéhoz hasonló sötétségbe borult és meghagytam neki, hogy a szoba második kulcsát semmi körülmények között se találja meg, a többit bizza rám. Amibe ő szives örömest beleegyezett.

A rögtönzött kis csata még egyre tartott és a harcolók harsány kacagása olyan lármát okozott, hogy beléptem a szobába, kétszer ráfordítottam a kulcsot a zárra és zsebretettem, anélkül, hogy valaki is észrevette volna a létszám megnövekedését.

Alig tettem két lépést, már is a fejemhez repült egy matrác és a kalapom a fülemig sülyedt.

Természetesnek fogja találni mindenki, — hogy nem azért jöttem be, hogy hátrább maradjak a többinél; csak le kellett hajolnom egy »fegyverért« és olyan erővel csapkodtam magam körül, hogy ellenfeleim rájöhettek volna: triss erejü csapat érkezett. Nemsokára észrevettem, hogy egy saroknak támaszkodom, ami, mint azt mindenki tudja, stratégiai szempontból igen kedvező helyzet a személyes védekezésre. Utóbbi ez esetben ugy látszott, reményen felül sikerült és nemsokára megértettem az egyre gyengülő csapásokból, hogy ellenfeleim lemondtak a reményről, hogy engem a sarokból kiszoritsanak és a harc szintere áthelyeződött. Én felhasználtam ezt a pillanatot, hogy lehelyezzem a matrácomat a földre; és ugy találtam, hogy az a látszólag gazdátlan köpönyeg, melybe beleakadtam, nagyszerüen fogja helyettesiteni a takarókat, amiket a szolgáló még nem hozott be és — hála elővigyázatos intézkedéseimnek, hogy t. i. az ajtót kétszer bezártam és a kulcsot zsebretettem — nem is fog egyhamar behozni. Bebur koloztam tehát a lehető legkényelmesebben, leheveredtem rögtönzött tábori ágyamra és arccal a fal felé fordulva vártam a vihar kitörését, amely nem késhetett sokáig, mihelyt észreveszik, — hogy egy matrác hiányzik.

És tényleg, a kedélyek kezdtek lassanként megnyugodni. A hangok is kevésbbé lármásak lettek, mindenki megkisérelte felütni sátorát a csatatéren; érzem, mint ereszkedik egy matrác a lábaimhoz, egy másik jobbra tőlem. Mindenki befurta a magáét a többi közé, ahogy tudta és elhelyezkedett rajta. Mindössze egy kószált még mindig keresve a magáét minden zeg-zugban, de aztán türelmét veszitve az eredménytelen munkában, zseniális gondolata támadt és hirtelen felkiáltott:

— Uraim, valaki önök közül két matrácon fekszik!

Általános megbotránkozás volt a felelet erre a gyanusitásra, melyben azonban én nem vettem részt. Emberünk pedig ujra kezdte a keresést félig nevetve, félig boszankodva. Végül is, miután sehol se találta, avval végezte, amivel kezdenie kellett volna: csengetett, hogy hozzanak világot. Hallottuk a szolgáló egyre közeledő lépteit; a kulcslyukon át megpillantottam a gyertya fényét és önkéntelenül a zsebemhez nyultam, hogy meggyőződjem, ott van-e még a boldogitó kulcs.

Az én emberem az ajtóhoz sietett. Be volt zárva.

— Nyissa ki, — szólt, — és gyujtson itt bent világot.

— Uraim, a kulcs belül van.

— Ah!

A kereső keze egy pillanatra feltartotta a fényt, amely a folyosóról szürődött be hozzám;

aztán lehajolt, kezével a földön, majd a kályha peremén tapogatózva.

— De hát ki az ördög csukta be belülről, uraim?

Senki se. A cseléd egyre várt.

— Az ördögbe is, hiszen van még egy kulcsuk minden szobához, nemde?

— Van, kérem.

— Nahát, akkor menjen és hozza el.

A leány engedelmeskedett: ez volt a kritikus pillanat számomra. Ha a vendéglős nem követi utasításaimat, végem van. Teljes csend uralkodott, csak szerencsétlen utitársunk toporzékolt türelmetlenül és mormogott a fogai között:

— Hát sose fog visszajönni ez az ostoba teremtés?... Szeretném tudni, mi az ördögöt csinálhat... Meglátják, az lesz a vége, hogy nem fogja megtalálni a kulcsot!.. Na, hála Istennek!

Ezt az utolsó felkiáltást, természetesen, a szolgáló visszatérése idézte elő, aki ismét megállt az ajtó mögött.

— No, hát mi lesz?

— Kérem, uram, mintha csak ki volna számítva, nem birjuk megtalálni a másik kulcsot.

— Ejnye, a pokolba! Hát minden ellenem esküszik? Kérem, kérem, uraim, csak tessék nevetni... Bizony Isten nagyon mulatságos, főként nekem... Azonban figyelmeztetem magukat: nekem egy matrác kell, akár tetszik, akár nem!

Dühös morgás felelt erre a fenyegetésre és mindenki görcsös n kapaszkodott az ágyába.

— Hány matrácot hozott maga be?

— Ötöt, kérem.

— Na látják, uraim, valamelyikük okvetlenül kettőn fekszik.

Még az elsőnél is határozottabb és erélyesebb tagadás volt a válasz.

— Hát jól van, majd elhiszem, ha látom. Menjen és hozzon nekem egy skatulya gyufát.

Volt ebben a kérelemben egy terv, amelynek a végrehajtásával nem voltam tisztában, de amelynek esetleges eredménye megrémitett. A cseléd visszajött a kért holmival.

— Jól van, csusztasson át a kulcslyukon egy gyufát.

Megtette.

— Most gyujtsa meg a maga felé néző végét. Igy — pompás!

Érthető érdeklődéssel kisértem a dolgok menetét: láttam a kulcslyuk n ögött felpislogó kékes lángot eltünni egy pillanatra a nyilás belsejében és aztán ujra feltünni a mi oldalunkon, mint egy ragyogó csillagot. Rém ostoba egy találmány a gyufa, mondhatom!

Őszintén szólva nem igen tudtam, hogy másszak ki ebből a pácból és hogy fogadják majd uj társaim a tréfát. Egyelőre a fal felé fordultam, hogy időt nyerjek egy székfoglaló beszéd elkészitésére.

Ez alatt a gyufa lángja a gyertyához ért. A helyiség világos lett és mindenki felegyenesedett a matrácon szemlét tartani. Abban a pillanatban meglepett felkiáltás hangzott el minden ajakról és egy utolsóitéletszerüen harsogó hang e szörnyü szavakat hallatta:

— Hatan vagyunk!

Egy második hang folytatta:

— Uraim, névsorolvasás!

— Igen, névsorolvasás!

Az ágyát vesztett egyén, mint a legérdekeltebb ebben a fölülvizsgálatban, azonnal hozzákezdett a végrehajtáshoz:

— Először is én, Jules de Lamark, jelen.

— Dr. Caron, orvos, jelen.

— Charles Soision, földbirtokos, jelen.

— Auguste Reymonce, tanár, jelen.

— Honoré de Sussy...

Hirtelen visszafordultam.

— Apropos, kedves de Sussy m, — szóltam ke emet nyujtva, — hirekkel szolgálhatok, önnek nővére, d'O... hercegnő... Nyolc nap előtt találkoztam vele Genfben; kétségbeejtően szép volt.

Elképzelhető, milyen különös hatást idézett elő közbeszólásom. Minden szem rám szegződött.

— Ah, az ördögbe is, hisz ez Dumas! — kiáltott fel de Sussy.

— Én magam, kedves barátom. Lesz olyan szives bemutatni az uraknak? Igen örülnék, ha megösmerhetném őket.

De Sussy karon fogott.

— Uraim, engedjék meg...

Mindenki felemelkedett a matrácán és meghajolt.

— Most pedig, uram, — szóltam ahhoz fordulva, akinek a matrácát bitoroltam — engedje meg, hogy visszaadjam önnek az ágyát, de csak azon föltétel alatt, ha felhatalmaznak a magam számára is hozatni egyet ide az önöké mellé.

A válasz igenlő volt és egyhangu. Kinyitottam az ajtót. Tiz perccel később volt matrácom, melynek ezuttal jogos tulajdonosa voltam.

Eperjes.

A szivárvány.

— Möller után németből DSIDA JENŐ. —

Ha a felhők elvonultak
S csendesült a bősz elem,
Szép szivárvány fényes utnak
A magasban megjelen.

Mekkora hid! Mennyi pompa!
Nézd csak: vörös, sárga, zöld! —
Itt megyünk az égi honba,
Mikor a vég beköszönt.

(Szatmár, 1924. április 11.)

Hazánk földje.

— Irta: BÁNYAI JÁNOS. —

A torjai „Büdös" barlang és környéke.

A mult alkalommal megismertük a barlang tulajdonságait. Most nézzünk szét a környékén, vizsgáljuk meg, hogy vajjon mi lehet az oka e terület érdekes sajátosságának.

Röviden megfelelhetünk erre: A föld vulkánizmusa. Hihetetlennek látszik, hogy e békés, szelid, virágzó növényi pompával diszitett vidék a minden életet kioltó tűzhányóknak a fészke volt valamikor. Pedig ugy van. A szerteszét ma is kitóduló széndiokszid, kénhidrogén gázak az egykori nagy vulkánikus erőknek utórugásai. Mintha egy haldokló óriás végső szusszanásai volnának e halálthozó kiömlések.

A Hargita egykori tengerszéli vulkánsorának volt a torjai »Büdös« barlang környéke a legvégső pontja.

A mai Szent Anna tó és a mellette levő Mohos tó (Kokojtás) szinte egyszerre robbantották ki kettős vulkáni tölcsérüket s hamuhullásaikkal behintették az egész vidéket. Közbeközbe izzó lávadarabokat dobtak ki, melyek félelmetes szinjátékok lehettek akkoriban. Ezek a megmerevedett vulkáni bombák mint megrepedezett kenyerek a Tusnád környéki árkokban gyakoriak.

A hamuhullásból kialakult vulkáni kráterek peremén megkezdődött a lávaanyag kifolyása, amely mint szilárd kőburok védi az addig kihullott laza törmeléket.

Majd oldalt az addigi kárpáti homokkőrétegeken keresztül mintegy 200 méter átmérőjü körfelületen kisebb fiók vulkánok alakjában bujtak a felszinre egymástól elkülönülve a torjai »Büdös« barlang és a történelmi nevezetességü Bálványosvár cukorsüveg alaku csucsai. A kiömlő lávaanyagból keletkezett az andezit nevü (régen trachitnak hivták) vulkánikus kőzet.

Bálványosvár romja.

Ezzel a vulkánizmus megszokott tüneménye megszünt. A két hatalmas nagy kráter torka a legurult sziklákkal eldugult s ezekben a lehulló csapadékviz, mint lefolyástalan katlanokban felgyült s alkotta a mai Szent Anna tavát és a Mohos tavat. A mohos tó, laposabb medencéjü lévén, hamar feltöltődött az esőzésekkel behordott iszappal s a partok felől megindult vizi növényzet, különösen a tőzegmohák, belepték az egész területet, annyira, hogy manapság csak mintegy 21 helyen csillog ki asztal vagy kis szobapadló nagyságu területen a szabad viztükör.

Az elkorhadt rengeteg növényi anyag hatalmas, ringó, lábunk alatt szortyogó, turfa telepet képez. A mindent hasznositani igyekvő emberi kapzsiság okozta, hogy a turfa értékesitése miatt a hires természeti ritkaságot csatornákkal szelték össze-vissza, hogy felesleges vizét levezessék és a kiszáradt tőzeget kitermelve értéke sithessék.

E kapzsiságnak a következménye, hogy a Mohos tó elpusztulásával keletkező völgy tovább hátrál a viz lemosó hatása miatt a Szent Anna tó felé s ugy annak a szép tölcséralaku peremét is átvágja s később meg annyira lemélyedve, a vizét is levezeti. Hát ez persze nem igen fog megtörténni a mi időnkben, de elég baj, hogy évszázadok mulva már csak a hirét fogják ismerni e szépségeknek.

A lávafolyás megszüntével, mint a Mohos tó esetében láttuk, megkezdődöt a békés munka, az élő világ berendezkedése. Pedig a belső erők munkája még ma is folyik, mint a vulkánok utóhatásaiként müködő széndiokszid gáz (az ilyen helyeket nevezik tudományos műszóval mofettának) vagy a kénes, illetve kénhidrogén gázas (szolfatara) kiömlések.

A föld belsejéből a repedéseken feltörő széndiokszid gáz utjában a legtöbb esetben a föld kérgében cirkuláló vizzel találkozik. A felszin alatti hideg viz nagyon sok széndiokszidot tud elnyelni s igy valósággal amolyan természetes szódaviz keletkezik. Ezek a savanyuvizek vagy amint a székelyek mondják a borvizek. (Közismertek a borszéki, előpataki, málnási stb. borvizek.)

A széndiokszidos viznek igen nagy az oldóképessége. Az utjába eső ásványi anyagokból rengeteget felold s azokat oldott állapotban a felszinre hozza, de egyben az oldott ásványok jellegzetes izt is kölcsönöznek a borviznek. Érdekes és ritkaságszámba megy, hogy a torjai »Büdös« barlang közvetlen környékén van tisztán széndiokszidos, vasas, sós, timsós, kénes forrás

A tisztán széndiokszidos vizekben inkább mész van nagyobb tömegben feloldva s ezért a forrás lefolyásánál a lerakodó mészből egész kis szivacsos tömegü (mésztuffa) ágakat, leveleket magába záró domb keletkezik.

A vasas borviznél a felszinre kilépő s ott felmelegedő borvizből elszáll a széndioxid legnagyobb része (ez okozza a viz pezsgését!) s igy a feloldott vas legnagyobb része sem tud olvadva maradni, hanem sárga, rozsdás iszap alakjában rakódik le a gyepre. Igy keletkezik az egyik vasérc fajta, a limonit, melyet ép ezért mocsár vagy gyepvasércnek is neveznek. Ilyen rozsdás üledék keletkezik a hosszabb ideig nyitva álló borvizes üvegben is, melynek az okát most már, úgy e, könnyü megérteni.

A kénes borvizet már messzire elárulja a záptojás szag (kénhidrogén). Az ilyen források szélén a vizbe hullott ágakon, füszálakon fehér, vékony, iszapos bevonatot láthatunk, mely nem egyéb kénnél.

Igen érdekes és kevéssé ismert hiressége e vidéknek az, hogy a kénes borvizekben szabad állapotu kénsav (vitriol) is keletkezik, amely ugyan nem sokáig marad szabad állapotban, mert a környező mésztartalmu anyag pala rétegekkel egyesülve részint gipsszé, részint timsóvá alakul. A timsó pedig a forrásokban feloldódva a timsós vizek keletkezésére vezet. Egy másik helyen meg keserüsós-konyhasós, a gyomorbajok ellen kitünő hatásu, vasas borviz fakad, mely ilyen sokféle összetételénél fogva valóságos unikum számba megy.

Székelykeresztur.

A Mohostó eltőzegesedett medencéje. (V.—vizibölcsér Cs.—csatorna. Szent Anna-tó.

Megtévelyedés.

Irta: *IRISZ.*

A szoba ablakai le voltak függönyözve. Bágyasztó csend uralkodott és a levegőt valami sajátságos orvosság szaga töltötte meg. A szoba egyik sarkából időnként nehéz sóhaj hallatszott. Kis idő mulva fölemelkedett fekhéből egy haloványarcu, beesettszemü nő. Körülnézett. Szeme keresni látszott valakit, de senki sem volt körülötte. Végtelen fájdalmas vonás jelent meg a beteg nő szenvedő arcán és könnyei megeredtek.

— Édes Istenem, — gondolta a beteg — hát ezt érdemeltem én egyetlen gyermekemtől, kit ezernyi gonddal, örökös munkával, nélkülözések között neveltem fel. Megvontam magamtól a falatot, hogy neki több jusson, rongyoskodtam, hogy ő jó ruhában járjon; éjszakákat virrasztottam betegágya mellett. És most, hogy beteg és tehetetlen vagyok, napokon át felém se néz, Isten tudja, hol csatangol a barátaival, s ha idegenek nem gondoskodnának róla, nem volna, ki bár egy korty vizet nyujtson.

Alkonyodott. A szegényesen butorozott szobára ráborult az est homálya. Egyszerre csak könnyü léptek hallatszottak az ajtó előtt. De a következő pillanatban nyilt az ajtó s megjelent valaki, s egy kedves hang csakhamar megszólalt:

— Én vagyok, kedves néni, bejöhetek?

— Maga az, drága Ilonka? Jöjjön, lelkem, jöjjön. Oly jól esik, ha csak a hangját is halom.

— Ne gyujtsak lámpát, Mari néni?

— Legyen szives, drágám!

Nemsokára megsercent a gyufa s a kis petróleum lámpa fénye bájos tiz-tizenegy éves leánykára esett, aki a magával hozott kosarat belépéskor az ajtó mellé tette le. Mosolyra termett arca, aranyszőke haja éles ellentétben állott a fekete ruhácskával, mely a gyász jele volt.

— Hogy van, kedves Mari néni? Javul-e a lába? Kérdezte a leányka.

— Hála Istennek, gyógyul, csak fáj, hogy nem tudok dolgozni. Tehetetlen vagyok.

— Óh, az ne bántsa Mari nénit. Majd meggyógyul s meqint dolgozhat. Anyukám is eljön minujárt, csak azért küldött engem előre, hogy az étel ne hüljön el. Jót hoztam ám ma, majd meglátja!

Beszélgetésközben kicsi asztalt huzott az ágy elé, az asztalkendőt mellyel a kosár le volt boritva, ráteritette, majd tányért, evőeszközt vett elő a tálasról s mikor a mindezt előkészitette, elővette a kosarat.

— Anyuka csirkebecsináltat küldött, mert azt mondta a doktor bácsi, hogy ezt szabad ennie, — csicseregte — aztán meg piskótát és hoztam egy kevés jó erős bort is, mert jól kell táplálkoznai, hogy erősödjék, — mondta felnőttekhez illő komolysággal.

Rendezgetés közben észre sem vette, hogy a beteg arcán egymás után peregnek végig a könnyek.

— No, egyék, Mari néni, — biztatta Ilonka. — Istenem, maga sir! Mi baja? Rosszul van?

— Nem, lelkem, szólt, szemét megtörölve a beteg — csak nem tudom, mivel fogom valaha meghálálni azt a sok jóságot.

— Ne gondolkozzék azon, Mari néni, csak most egyék, mert elhül a vacsora — s kedves közvetlenséggel rakta ki a tányérra a husdarabokat — Igy ni, egy kis cubák, jó mellehusa, aztán a zuza, jaj, ez jó falat, ugy-e szereti? Egy kis jó leves rá, no, és most egyék, addig hozok friss vizet. — Azzal fogta a kis kancsót s kiment, hogy vizet hozzon.

Amig a leányka künn volt, Mari néni csakugyan hozzáfogott az evéshez bár alig ment le a torkán az étel a fiáért való aggodalom miatt. Hol lehet még ily későn is? tünődött a szegény asszony. Ha máskor el is kószálta a napot, ilyenkor mégis csak hazajött.

E közben Ilonka is visszajött a vizzel és vele az édesanyja, szelidarcu feketeruhás nő. Üdvözölte a beteget, leült ágya mellé.

— Hát a fia hol van?

— Jaj, nagyságos asszony, ez az én legnagyobb bánatom, hogy nem tudom, hol jár, mivel tölti idejét. Mesterségre adtam, jó mestere volt, aki becsületes, munkás életre nevelte volna, s addig jól ment minden, amig nála volt, de ugy látszik, megszökött tőle, napok óta már nem megy a mühelybe, s azóta reggeltől estig sem jön haza. Ha kérdem, hol jár, mit csinál, olyan durván felel, amit eddig sohasem tett. Csak már tudnék felkelni, hogy utánanéznék a dolgának!

— Az is meglesz nemsokára, — nyugtatta meg az urnő a beteget. Azt mondta az orvos, hogy néhány nap mulva leveszi a gipszkötést a lábról. S ha egyszer maga is felkelhet és utána nézhet a fiának, ő is jó utra tér megint. Hiszen nyilt eszü, okos gyermek ő és nem rossz, de bizonyosan nem neki való társaságba keveredett.

— Áldja meg az Isten vigasztaló szavaiért és mindenért, amit értem tett: — szólt meghatva a beteg. — Mi lett volna belőlem, ha betegségem alatt ilyen angyali lélek, mint a nagyságos asszony és ez a drága gyermek nem gondoskodtak volna rólam! — E szavaknál könnyei között is mosolyogva nézett Ilonkára, aki anyja lábánál kis zsámolyon ült.

— Hagyja, Mari lelkem, ezt a hálálkodást. Hát nem volt elég magának a fájdalmat elviselni ama baleset következtében, mely munkaközben éppen az én házamban érte? Szegény, jó uram, akkor már nagy beteg volt, amikor maga leesett a padlászlépcsőn és lábát törte, s bár nem akartuk őt izgatni a szerencsétlenség elmondásával, Ilonkám kisirt szeme árulónkká lett és faggatására mégis el kellett mondanunk, hogy mi történt magával. Megrendülve hallgatta végig és lelkemre kötötte, hogy viseljük gondját és kövessünk el mindent, hogy legalább elviselhetővé tegyük szomoru helyzetét . . . És három nap mulva elvesztettük őt!

A szomoru visszaemlékezés könnyeket csalt az urnő szemébe, de erős akarattal visszaparancsolta, hogy ne izgassa a beteget és ne szomoritsa leánykáját.

— Bizony, mindent megtettek. — bólongatott a beteg — az orvos, az orvosság, a sok, drága jó étel reggel, délben, este mindkettőnknek, hát a sok szives, barátságos szó, amiben nekem részem volt, bizony, soha, soha nem felejtem el!

E pillanatban idegen férfihang özvegy Kovács Sándorné után érdeklődött odakünn. A beteg, látogatóival együtt, feszült figyelemmel nézett az ajtóra. Erélyes kopogtatás után rendőr jelent meg a kis szobában.

Özv. Kovács Sándornét keresem, — szólt rövid tisztelgés után.

— Én vagyok! — susogta inkább, mint mondta a beteg.

Erre a rendőr közelebb lépett és hivatalos ridegséggel mondta:

— A fia, Kovács László, több hozzá hasonló csirkefogóval együtt a rendőrség börtönében ül. Lopáson kaptuk őket. A főkapitány ur, minthogy az elfogottak mind gyerekek, értesiti a szülőket, hogy ne várják őket haza, majd holnap kihallgatás után elválik, mi lesz velük.

A rendőr utolsó szavait a beteg már nem hallotta: ájultan hanyatlott vissza párnáira.

Az urnő, aki maga is megrendült a hallottaktól, ijedten fordult az ájulthoz. Friss vizzel locsolta halotthalvány arcát, majd, amikor erre nem tért eszméletre, Ilonkával ecetet hozatott, azt szagoltatta az ájulttal, megnedvesitette halántékát, szive tájékát dörzsölte, mig végre a szegény asszony felnyitotta szemét és sajátságos tekintettel nézett körül. Ugy látszott, nem ismeri meg környezetét.

— Az én fiam — tolvaj — tolvaj! — tördelte kétségbeesetten Kovácsné. — Szegény

becsületes, jó uram, ha tudná, sirjában sem volna nyugovása!

— Nyugodjék meg, Mari lelkem, hiszen még nem bizonyos, hogy ő is bünös. Nem szabad elveszteni erejét, bizzék Istenben, ki az árvák atya, Ő jóra fordithatja a rosszat is!

De hiába, a megsebzett anyai szivet nem lehetett megvigasztalni. Hiszen élete minden reménye omlott semmivé e percben. — Tolvaj! Tolvaj! — mondogatta szakadatlanul és nehéz sóhajok emelték mellét, mintha szive akart volna megszakadni.

Az idő eközben előrehaladt. Késő este lett, de Tordayné nem merte a beteg asszonyt kétségbeejtő gondolataival egyedül hagyni. Kis leányát sem akarta egyedül hazaküldeni az üres, nagy lakásba s igazán nem tudta, mitévő legyen. Hosszu töprengés után végre határozott. Igen, átszállittatja a beteget saját lakásába, hiszen alig husz lépés választja el az udvari kis szobát az ő lakásától.

— Mari lelkem, — szólt a szótlan kétségbeesésben töprengő asszonyhoz — magát most nem hagyjuk itt egyedül, hanem átvisszük hozzánk és ott is marad, amig fel nem gyógyul. Ne tiltakozzék, — folytatta, amikor látta Kovácsné elháritó kézmozdulatát — én ugy látom jónak és magának ebbe bele kell egyeznie.

Feleletet sem várva, Ilonkát a betegnél hagyta s kisietett. Kevés idő mulva egy jól megtermett cselédleány kiséretében tért vissza, aki egy kerekes széket taszitott be a szobába. E szék még a Torday törvényszéki biróé volt, aki utolsó sulyos betegségében sokszor csak ilyen helyzetben tudott pihenni.

A beteg átszállitása ugyan némi nehézséggel járt, de mégis minden nagyobb megrázkódtatás nélkül sikerült. Tordayné még eloltotta a lámpát és bezárta a kis lakás ajtaját, aztán ő maga is a többiek után sietett. Lakásukba érve saját szobájában vetett a betegnek kényelmes ágyat, s miután az álmos Ilonkát lefektette, még a szegény asszony mellett maradt, amig ez a kiállott izgalmaktól kimerülve elaludt.

Az éjszaka elmult. Tordayné már előre féltette a mai nap izgalmaitól a beteget. Már korán reggel megkérte férjének egyik volt kartársát, hogy érdeklődjék a szerencsétlen, megtévelyedett gyermekek iránt és izgatottan várta a hiradást. Kovácsné, szegény, remény és kétség között hánykolódott. Egyik percben nem tudta, nem akarta elhinni, hogy egyetlen fia ennyire sülyedt, a másikban eszébe jutott a fiunak megváltozott magaviselete és nem mert kételkedni a rettenetes valóban.

Délfelé megjött a várva-várt hiradás.

Örömhir volt! A fiu ártatlan. Csavargók közé keveredett, akik őt már hetek óta behálózni igyekeztek. Sikerült is elcsalniok mesterségétől és a könnyü, munkanélküli élet kecsegtetésével maguk közé hivni. Tegnap lett volna az első próbanapja, amikor egy ékszerüzletben akartak lopást elkövetni. De amikor tettre került volna a sor, az alapjában véve becsületes és nem romlott lelkü fiu megirtózott önmagától, meg a társaitól, ellenkezésével zajt csapott és figyelmessé tette az üzlettulajdonost, aki aztán a társaságot a rendőrség kezére adta.

Mindez kiderült a vallatásnál. A fiu őszinte könnyei, nyilt vallomása meggyőzte a tapasztalt birákat arról, hogy a gyermek még nem romlott, csak megtévelyedett s igy szelid, de komoly hangu figyelmeztetés után szabadon is engedték.

Elképzelhető az anya boldogsága, aki egyetlen gyermekét most már ártatlannak tudta! Alig volt rábirható, hogy nyugodtan maradjon az ágyban és ne tegyen kárt már gyógyuló lábában. Minden kapunyilásra figyeltek, hogy mikor jő haza az eltévedt bárányka. De eltelt a dél, el a délután és a fiu nem mutatkozott. Az alkonyat is ráborult már a városra, amikor Kovács Laci csendesen beosont a kapun s a fal mellett lakásukhoz sompolygott. Csendesen be akart nyitni, az ajtó azonban zárva volt. Megzörgette a kilincset. Hallgatózott. Semmi szó.

— Anyám, édes anyám, én vagyok, eresszen be! — szólt előbb halk, majd, amikor nem kapott választ, sirástól elcsukló hangon.

— Édes anyám, csak egy szót szóljon! Hát eltaszit magától?

Ekkor egy gondolat villant meg a fiu agyában, mely szinte elállitotta szivverését.

— Anyám meghalt, bánatában, szégyenében s ennek én vagyok az oka! — sikoltott fel s szivettépő zokogással borult a bezárt ajtó küszöbére.

A sikoltást meghallották a házbeliek és ugy szedték fel Kovács Lacit, félig aléltan s vitték be Tordayékhoz.

A viszontlátást anya és fiu között nehéz volna szóval elmondani, mert az oly szótlan volt, mint az az igazi szeretet, mely nem szavakban, de tettekben nyilvánul Csak odarogyott a fiu az anya kitárt karjaiba, csak odaborult a legszeretőbb, leghüségesebb kebelre, az anyai kebelre és ugy maradtak sokáig, sokáig.

Tordayné átölelve leánykáját, megilletődötten nézte e jelenetet.

Végre a fiu szakitotta meg a csendet. Fölemelte fejét és hátrasimitotta homlokára csapzott, hullámos fekete haját és igy szólt.

— Édes jó anyám, meg tud-e bocsátani? Igérem, fogadom, hogy soha többet nem fogom megszomoritani!

Az anya nem szólt, csak áldólag tette kezét fia fejére. És e mozdulatban minden benne volt. Az anyai szeretet kifogyhatatlan forrása és a teljes megbocsátás! És benne volt az erős hit, hogy ez a fiu az egyenes utról soha többé le nem tér.

Marosvásárhely.

A Cimbora könyvvására.

A Cimbora olvasói szeretettel és örömmel fogadták hirdetett könyvvásárunkat, amit a legjobban az bizonyit, hogy nap-nap mellett kapunk megrendeléseket, amelyeket természetesen azonnal le is szállitunk. A naponta befutó megrendeléseken felül azonban seregesen jönnek az érdeklődő levelek, amelyekben arról érdeklődik a levél irója, hogy például a hirdetett Verne Gyula könyvön kivül van-e még más Verne könyvünk is, vagy hogy nem tudnánk-e neki beszerezni Cooper: Vadfogó cimü regényét

Ez a kedves és egyre gyakoribb érdeklődés arra inditott bennünket, hogy egyszerre, egytömegben közöljük a nálunk kapható összes könyvek jegyzékét, mert — őszintén szólva — a sok kérdezősködésre választ adni nem is győzünk.

Alább felsoroljuk a nálunk kapható összes könyvek cimét és árát és igérjük, hogy hétről-hétre ezt a jegyzéket aszerint fogjuk kiegészíteni, amint egyes ujabb könyveink érkeznek, avagy aszerint törlünk a jegyzékből, amint egyes könyvek raktárunkról kifogynának.

Raktárunkról kaphatók:

Benedek Elek:	Katalin	80 lei
„ „ :	Zsuzsika könyve	65 „
„ „ :	Galambok	65 „
„ „ :	Öcsike könyve	60 „
„ „ :	Kókáné komámasszony	55 „
„ „ :	Több sines királyfi	40 „
„ „ :	Hires erdélyi magyarok	40 „
„ „ :	Óh szép ifjuságom	55 „
Gaál Mózes:	Három kenyeres pajtás	65 „
„ „ :	Az utolsó lantos	55 „
Molnár Ferenc:	Pál-utcai fiuk	130 „
May Károly:	Félelmetes	145 lei.
„ „ :	Skipetárok földjén	130 „
Ezeregy éjszaka meséi		105 „
Ewald:	Állatok	70 „
Münchhausen:	Meséi	80 „
Monoky Sándor:	Tündérmese	25 „
Mark Twain:	Tamás urfi mint detektiv	105 „
Cooper:	A vadfogó	95 „
Kertész Mihály:	Senki Tamás története	50 „
„ „ :	Szökés a teknőben	75 „
Esopus:	Háromszáz meséje	120 „
Sven Hedin:	Az északi sarktól a déli sarkig	170 „
Balázs Ferenc:	Mesefolyam	50 „
Szondy György:	Börme	80 „
Hankó Vilmos:	Universum VI.	260 „
„ „ : „	VII.	260 „
„ „ : „	VIII.	260 „
„ „ : „	IX.	260 „
Chun:	Mély tengerek világa	180 „
Dienes Jenő:	Magduska mesés könyve	60 „
Benedek Elek:	Cimbora 1923. I. félév	150 „
„ „ :	Cimbora 1923. II. félév	150 „
Sebők Zsigmond:	Csutora Jancsi kalandjai	130 „
Verne Gyula:	Egy sorsjegy	105 „
„ „ :	A francia zászló	105 „
„ „ :	Begum	120 „
„ „ :	Utazás a hold körül	130 „
Sziklay Ferenc:	Hangzatka	80 „
A ma költői		8 „
Radványi K.:	Napsugár leventék	10 „
Farkas Gy.:	A tábortüz üzen. Csarkészelbeszélések.	12 „

A fenti könyveket a pénz előzetes beküldése vagy utánvét ellenében szállitjuk. Száz leu értékü rendelésen felül a póstaköltséget mi fizetjük, azon aluli rendeléseknél 6 leu póstaköltséget számitunk fel.

A CIMBORA kiadóhivatala.

Öcsike örökbékét köt Pufival.

Akár hiszitek, akár nem, Öcsike, aki még nem is oly rég örökharagot fogadott, mit gondolt, mit nem, örökbékét fogadott Pufival, a Stánci néni kedvenc kutyájával. Ez az ünnepi esemény a nagyapó kertjében játszódott le, amiből már sejthetitek, hogy Stánci néni az idén is lejött nagyapóékhoz nyaralni, kutyástul, macskástul, kanárimadarastul, sőt lehozta volna a zongorát is, ha... Igen, csekély kétmillió korona lett volna a fuvardij Budapesttől—Kisbaconig. Amikor ezt a vasutnál pontosan kiszámitották, Stánci néni, rendes szokása szerint, elájult s a zongora, áldott szerencsére, a rózsa dombi villában maradt.

Öcsike sokáig törte a buksiját, ezer meg ezer »nadselü« gondolatot eszelt ki, amivel megugrassza Stánci nénit, kutyástul, macskástul, kanárimadarastul, de közbejött valami s ez a valami halomra döntötte összes nadselü gondolatait. Mi volt ez a valami? Ez a valami igen-igen komoly dolog volt.

— Ma-holnap — sóhajtott fel egyszer nagyapó gyermekei és unokái körében — hat éve lesz, hogy véget ért a rettenetes világháboru s még nem volt elég a vérontásból, bármerre nézünk, mindenütt a háborura készülnek. Megbolondult a világ. Országok, emberek, gyülölködve néznek farkasszemet, hiába prédikálja néhány ember a szeretetet, a békét, az egyetértést, a gyülölködésnek nem szakad vége. Nem is kell messzire menni, itt, ezen a kicsi földön is mara-

kodnak az emberek, testvér a testvért, magyar a magyart marja.

Igy beszélt nagyapó, s ez a beszéd mély hatást tett Öcsikére. Nadselü elhatározás érlelődött meg a lelkében: *Példát mutat az egész világnak.* Példát mutat pedig azzal, hogy először is kibékül Pufival, másodszor nem termel több nadselü gondolatot Stánci néni ellen, de sőt inkább kedves lesz hozzá, olyan kedves, mintha már rátestálta volna a rózsadombi villát kutyástul, macskástul, kanáristul, zongorástul. E nadselü és szent elhatározás után, nem Hancikával, az ő kedves hugával, de a Pufival osztotta meg legjobb falatjait, s az egész család nagy álmélkodására a legideálisabb barátság szövődött Öcsike és Pufi közt.

Pufi igen tanulékony kutya volt, Öcsike mindenféle kunsztokra tanitotta, s ugy megtanitotta apportirozni, hogy Korszkru Misi, a világhirü vadász, ha értesül erről, meg sem áll Kisbaconig s egy zsák aranyat fizet Pufiért Stánci néninek. Amikor aztán Pufi a leghihetetlenebb helyekről hozta vissza az elhajitott dolgokat, Öcsikének hosszas szünetelés után egy nadselü gondolata támadt. Van a nagyapó kertje szélén egy öreg körtefa, még a nagyapó nagyapja ültette, annak

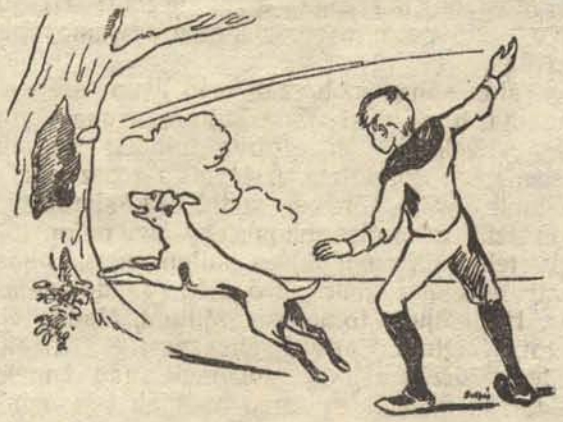

a körtefának az oldalában egy nagy-nagy lik, de akkora, hogy nem is tudom megmondani, hogy mekkora. Elég az, hogy egy szép napon Öcsike és Pufi e körtefa felé sétáltak s itt támadt a nadselü gondolat. Öcsike felkapott egy követ és szólt Pufinak:

— Nézz oda, Pufi! Ebbe a likba dobom a követ, meglátom, vissza tudod-e hozni?

— Vau, vau, hamm, ham, ham, — mondta Pufi, ami az ő nyelvén körülbelül ennyit jelentett: bizd csak rám:

Nosza, célba vette Öcsike a rettentő nagy lyukat, repült a kő, s hiszitek, nem hiszitek, első dobásra berepült a likba.

— No, Pufi, utána!

Egyet ugrott, kettőt szökött Pufi, már ott is volt a körtefa mellett, szép kicsi fejét beledugta, mind beljebb, beljebb, már csak a farka látszott.

— Jaj Istenem, ijedt meg Öcsike, ki hitte volna, hogy ilyen mély az a lik? Csak legalább a farka maradjon kint Pufinak, majd visszahuzom én!

Hiszen a Pufi farka csakugyan kint maradt, sőt egy hirtelen retirálással kint volt az egész Pufi, de — óh borzalom! — milliárd (manapság ki beszél már milliókban?) igen, milliárd darázs repült ki a likból s az a milliárd darázs mind a szegény Pufit csipte, marta!

— Szégyen a futás, de hasznos! kiáltással szaladt Öcsike, utána Pufi s még haza sem értek, akkorára dagadt a Pufi feje, hogy bizony sok szegény ember szeretné, ha akkora rézüstje volna.

Meg kell állapitanom, Öcsikének sejtelme sem volt arról, hogy darázsfészek van a nagyapó nagyapja körtefájának a likában. Meg kell állapitanom azt is, hogy Stánci néni, amikor meglátta feldagadt fejü Pufiját, — mint rendszerint — ezuttal is elájult. De sőt, azt a szomoru tényt is meg kell állapitanom, hogy Öcsike sirva fakadt s mondá amint következik:

— Lássa, lássa nagyapó, én példát akartam mutatni a világnak. Kibékültem a Pufival és ő most megint haragudni fog rám!

— No, ne sirj, édes fiam vigasztalta nagyapó. Mégis csak a kibéküles volt a legszebb nadselü gondolatod. A Pufit meggyógyitjuk s ti megint ujra megbékültök. És te csak mutass tovább is példát a világnak.

Elek nagyapó.

A zöld elefánt története.

(Regény a diákéletből.)

— Irta: FÁBIÁN GYULA. —

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

Kása nevéről lekopik a „Holmes" diszjelző. Jól viselkedik, tanulásban is megjavul. Az évzáró ünnepély. Az igazgató ur beszéde.

Egy pár napig emlegették a diákok is, a tanárok is a zöld elefántot. De lassan egészen a feledés homályába merült. Mátyás kalandjaira a jótékony idő szürke fátyolt vont, amely egyre sürübb és sürübb lett. A neve mellett nem használták már a »Holmes« jelzőt. Csak a közönséges Matyi néven szólitotta mindenki.

Mátyás a régi, jókedvü fickó volt. Mindig nevetett és boldogan játszott barátaival, de soha helytelent nem cselekedett, a tanulásban sem ismert tréfát. Soha készületlenül nem lehetett meglepni, mindig tudta a leckét. Egyre szaporodtak a kettesek a tanári noteszekben, a fiuk jósolgatták, ha még két hónapig tartana az iskolaév, Matyi tiszta kettes lenne. Igy csunya bizonyitványa lesz. Fele jó, fele elégséges. No ez mégis szebb, mint a tiszta elégséges.

Pesthi mellett Krausz Simi tünt ki a versenyben egy feihosszal. Olyan elkeseredett magolást vitt véghez, hogy még a kőszikla is megrepedt volna, ha a Krausz Simi magolását hallotta volna. De nem hallotta, mert a kőszikláknak nincs füle.

Hamar elröpült az idő. Leperegtek az összefoglaló ismétlések is. Egy kettőre eljött a Péter-Pál, az évzáró ünnepély napja.

Hála adó Isten tisztelet után tiz óra felé gyülekezni kezdett az ünnepi sokaság a rajzteremben. Jöttek a diákok hangszereikkel, virággal. Jöttek a tanárok fekete ruhában. Jöttek a szülők, ünnepélyes öltözetben, komoly arccal.

Megjelent az igazgató ur is a tanári kar kiséretében. A diáksereg fölvonult, tömött oszlopokban állott föl a közönség széksorai mögött. A diákzenekar elhelyezkedett a dobogón. Hangolták a hegedüket: »plim-plim, plam-plam, plumm«. Egy nyolcadikos diák volt a karvezető. Égő szemü fiatal ember. Magasra emelte a dirigáló pálcát. Csönd... Leintett.

A hangszerek megszólaltak. Meyerbeer szép indulójának hangjai csendültek föl. A diákzenészek nagy buzgalommal nyuzták, vonták, ütötték hangszereiket. A kövér Schwartz ugy recsegtette a nagybőgőt, hogy még az ablakok is remegtek bele: »brum brumm«; a flótás hangszere sivitott, mint a mozdony sipja: »tilió-filió-ujujuu«; a nagydob dörgött, mint az utolsó itéleti menydörgés, közbe a hegedük cincogtak, pummogtak. Szóval, nagyszerü volt.

Két diák szavalt. Egy nagyhaju hetedikes zongorán előadta a »Balaton háborgását.« Végre jött az ünnepély fénypontja: az igazgató ur ünnepi beszédje.

Az igazgató ur minden évzárón talpraesett, rövid beszédet tartott. A mult évben az volt a beszéd alapgondolata, hogy: »ép testben lakik az ép lélek«.

Mostani beszédjét azzal kezdte: »A jó könyv — jó barát, a rossz könyv a legnagyobb ellenség.«

Talán sohasem beszélt még ilyen szépen. Elmondta, hogy a könyv a kultura legnagyobb áldása. Ezekben van elzárva minden kornak minden nagy gondolata. A jó is, a rossz is. Ha kinyitunk egy jó könyvet, szelid kéz simogatását érezzük a homlokunkon; egy ismeretlen jóbarát telepszik mellénk és halljuk édes, okos szavát és elmerülünk az ő szép gondolatvilágába. Hallhatjuk Homeroszt, Miltont, Madáchot, Kantot, Newtont, Carlylet, Dickenset és Jókait. Mindenkit. Ezek a nagy szellemek mind jönnek, ha idézzük őket és szivesen nyujtják oda minden kincsüket évszázadok, sőt évezredek mulva is. De mit mondjunk a rossz könyvekről? Amelyek a csuf, beteg lélek gondolatvilágát hordják magukban? Amelyek csak izgatnak, de nem tanitanak. Üres, haszontalan időtöltésre szolgálnak. Méreg az ilyen könyv minden szava, amely behuzódik a szivlegmélyébe, ront és gyilkol. Nem egyeseket, de nemzeteket, népeket ront meg, fölgyujtja a világot téveszméivel és egymás ellen uszit apát és fiut, testvéreket és mint a rákfene pusztit az ilyen könyv történelmi

korszakokon keresztül. Az érett elme nyugodtan olvashat minden könyvet Itél. A rossz könyvből is tanul. Sokszor többet, mint a jóból. De jaj annak a fegyelmezetlen gyermekléleknek, aki ilyesmit megkisért! Tönkreteszi a lelkét és egész életét megmérgezi.

— Ne olvassatok hát, fiaim, más könyvet, mint amit tanáraitok, szüleitek szeretettel a kezetekbe adnak. Legnagyobb iróink legszebb munkáikat szentelték az ifjuságnak. Legyetek büszkék ezekre a munkákra és becsüljétek meg az egész életen át.

Csapó tanár úr a beszéd alatt ráfigyelt a Matyi arcára. Látta, hogy nagyon megrendült, a szemében egy fényes könnycsepp ragyogott.

— Istenem, milyen szép is az emberi könny. Mint valami gyémánt!

Nagy taps, tetszés-zaj. Az igazgató úr befejezte beszédjét.

Most pedig kiosztom a jutalom dijakat és a jutalom könyveket.

Az elsőből két kis hörcsög forma nebuló kapott egy-egy jutalom könyvet. Olyan büszkén vették át a kitüntetést, mintha rendjelet nyujtottak volna át nekik.

A másodikból Pesthi jutalomdijat és Krausz Simi pedig gyönyörü kötésü könyvet kapott.

— Van még itt egy jutalomkönyv. Buzditásul Csapó tanár úr ajándékozta — Kása Mátyásnak. A könyv cime: »Don Quijote manchai lovag története«

Mátyás boldogan vette át a könyvet. Odalépett Csapó tanár úr elé. Meghajolt.

— Köszönöm, tanár úr.

— Szivesen, fiacskám. — Odanyujtotta a kezét a kis diáknak és emberül megrázta.

A többi esemény gyorsan lepergett. Az ünnepély véget ért. A közönség vidám hangulatban oszlott szét.

Kása Mátyás boldogan sietett haza édesanyja kebelére, aki őt szivrepesve várta . . .

Vége.

Az ajándék.

Gyermekkori emlék. —

Irta: K. BENDRE RÓZA.

Vajjon melyik gyermek hiszi el nekem, hogy ez a szó: ajándék — az értelme miatt olyan nagyon kedves?

Ugy e, Jolánka, nagyon megörültél a születésnapi ajándéknak, a szép képeskönyvnek? Boldoggá tett az a tudat, hogy az most már a tied. Szépsége miatt vált kedvessé a könyv neked.

Ha megőrződ, eljön az idő, hogy még ezerszer becsesebb lesz előtted. Pedig lehet, hogy akkor már kopott lesz a szép piros fedele s a tartalma sem fog érdekelni. Azért lesz az neked akkor olyan becses, mert — tőlem kaptad . . . .

A szeretettel megőrzött ajándék — emlékké válik . . . Az ilyen emlékké vált ajándéknak mindnek meséje van.

Itt van például ez a jó két méter hosszu, negyedméter széles fehér molldarab. Ezt én ajándékba kaptam gyermekkoromban. Ha elmondom, hogy milyen célra, tudom, jót nevetsz rajta. Én is nevettem, amikor kaptam és most könny gyül a szemembe, ha reánézek, mert tudom, hogy aki adta, különbet nem adhatott.

Egy öreg nénikétől kaptam. — Ne ütközz meg azon, hogy nekem a legtöbb mesém mind csupa öreg néniről, meg öreg bácsiról szól, mert annak is meg van a magyarázata.

A gyermeket igazán szeretni, vele szive szerint foglalkozni csak az öregek tudnak. A fiatalok és a javakorbeliek inkább saját magukkal és egymással törődnek, legtöbbnek terhére van a gyermek, — de az öreg ember igazi megértője, barátja neki.

Magányos öreg asszony volt az idegenből szomszédunkba került Erzsók néni. Sok csalódás érhette életében, mert nem igen barátkozott senkivel. Kevés pénzecskéjéből és nagy kertje jövedelméből éldegélt.

Volt egy gyönyörü iromba macskája. Ez a kis becézett, kényes jószág átkapott hozzánk. Igen, de miért? Azért, mert én megbujtam vele az udvar sarkában és spargára kötött papirdarabot rángatva, órákig eljátszadoztam vele.

Erzsók néni hivta, kereste a cicát, de a huncut a fülebojtját sem mozgatta a hivó szóra, mig engem maga körül érzett. Egyszer aztán, amikor egy roppant kómikus ugrást produkált őcicasága, elkacagtam magam. Erzsók néni oda jött a keritéshez és mérgesen rám kiltott:

— Mit vihogsz, te haszontalan?

— Jöjjön ide, Erzsók néni, majd meglátja!

Hát uramfia, még ő is elnevette magát, amikor látta, hogyan mulatunk a cicussal.

— Hiszen ezt nálam is megtehetnétek! Én nem érek rá Micuval mókázni, pedig ugyan kedveskedik mindig

Én sem mondattam magamnak kétszer. Micut az ölembe kapva átmentem hozzá. Haj, de meglátszott Erzsók néninél, nogy nincs leány a háznál!

Keritettem Micunak egy cérnakarikát, amivel ő magában is el tudott szórakozni, én pedig seprüt fogtam és az Erzsók néni házát végesvégig kisepertem, még az udvart is összetakaritottam.

Amikor Erzsók néni ujra előkerült a kertből, nem ismert a fészkére, ugy rendbejött. Csodálkozva nézett reám, de nem szólt egy szót sem.

Egyszer beteg lett a szegény öreg asszony. Én csak el-eltünedeztem hazulról. Mindig hozzá siettem. Még álmomban is hallottam a jajgatását:

— Jaj a hátam, jaj a mellem, összeszakad!

De szerencsésen felgyógyult. Amikor már teljesen jól érezte magát, előkereste a fiókos kaszliból ezt a darab fehér mollt. Jó nagy öreg öltésekkel körülszegte, amint most is látszik s azt mondta nekem:

— Na, ezt neked adom, amiért annyit fáradtál miattam, amig beteg voltam.

— Mit csináljak vele?

— Jó lesz — nyakkendőnek!

Azzal a nyakamba kötötte, szépen bokrára. Amikor igy megláttam magam a tükörben, még megijedtem attól az éktelen nagy fehér máslitól, hanem azután olyan kacagásban törtem ki, hogy még a könnyem is potyogott bele.

Persze, hogy soha nem viseltem a «nyakkendőt». Még megdobáltak volna a fiuk, azt gondolva, hogy maszkurát csináltam magamból.

Erzsók néni és Mici már nincsenek. De a «nyakkendő» még meg van. Azért kerestem most elő, hogy a te Lili babádnak körülráncos szoknyát és puffos ingvállat varrjak belőle.

En nem tudtam használni annak idején. De ilyen formában örömet szerez most neked a régi ajándék...

(Nagyvárad, 1924.)

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosit!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Számtani feladat.

— Beküldte: Sámuel Annus. —

Két imposztor jön szembe az utcán, mind a kettő juhval. János azt mondja Pistának: Adj nekem 1 juhot, akkor nekem éppen kétszer annyi juhom lesz, mint neked. Pista igy válaszol: Inkább adj te nekem egy juhat, akkor mind a kettőnknek egyforma sok lesz. Hány juha volt Jánosnak és hány Pistának?

Létrarejtvény.

— Beküldte: Kertész Kató. —

CS	E
m	ü
r	i
l	ö
s	i
a	

Egy nekünk kedves ir. nő neve.

Találós kérdés.

— Beküldte: Nagy Mancika. —

Igen jó izü gyümölcs, mely öt betüből áll, de ha az első betüt egy más betüvel helyettesitjük, egy tengeri állat nevét kapjuk. Mi az?

Pótlórejtvény.

— Beküldte: Lőwi Bandi. —

— ista	— ás
— mber	— rpa
— ojás	— ap
— z	— ísz
— iu	— rr
— rnok	— ut

E kezdőbetük egy nagy magyar iró nevét adják.

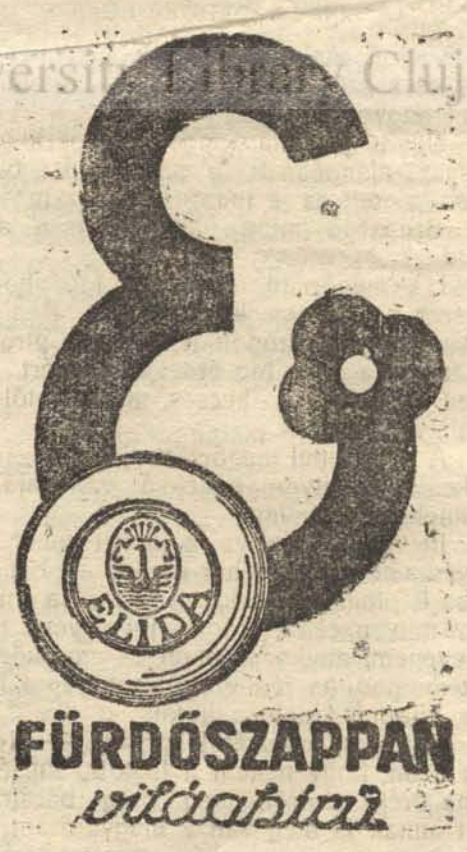

Ne féljen, nem sir a gyermeke, ha HŐFER gyermekhintőport és HŐFER gyermekkrémet használ. Lloyd 2351.

Elek nagyapó üzeni:

Minden levél s igy a rejtvénymegfejtés is egyenesen Elek nagyapó címére: Kisbaczon, (Bațanii Mici) u. p. Nagybaczon, (Bațanii Mare) Háromszék megye (Jud. Treiscaune) küldendő, akkor idejében kaptok választ. A levélirás egyik fontos szabálya, hogy benne legyen a levélben: hol kelt, melyik évben s melyik hónap hányadikán!

PIROS PÜNKÖSD ÜNNEPÉN nagy sereg madárka röppent be nagyapó nyitott ablakán s mind azt csicseregték: boldog ünnepet, Elek nagyapó! Jól tudom, hogy ezek a madárkák az én kedves unokáim póstásai, azt mondtam hát a madárkáknak: szálljatok vissza, a honnét jöttetek s csicseregjétek el nagyapó köszönetét: Áldjon meg az Isten, édes unokáim! — *Roseth Bellus Halmi.* Oly szépen és gondosan irsz, igazán sajnálom, hogy a rejtvény megfejtésen kivül levelet is nem irsz. Nyilván sok a tanulnivalód, de remélem, hogy a nagy vakáción majd levelet is kapok tőled. — *Chrisanthime Marosvásárhely.* A „régi ünnepek" cimü vers jó vers, de nem egészen a Cimborába való. Ha még is felelt volna a Cimborának, a pünkösdi számról lekésett, mert nekem a nyomdától való nagy távolság és a postai viszonyok miatt minden szám kéziratát két-három héttel elébb kell utnak inditanom. Csupán az üzeneteк maradnak az utolsó pillanatra. — *Encveig Karcsi Kolozsvár.* Végtelenül örülsz, hogy nagyapóval s személyesen megismerkedhettél és sohasem felejted el azt a rövid időt, amit nagyapóval töltöttetek. Felejthetetlen emlékem lesz nekem is az a kedves jelenet, amikor egy egész sereg unokám várt reám a folyosón, abban a házban, ahol a ti kedves iroótok, Csürös Emilia lakik. Nemcsak vártatok, de távozás után a második emeletről le is kikértetek a kapuig, körülvettetek a nagyapót, nehogy valami rossz ember bántani találja. Remélem, nemsokára ujra találkozunk, még pedig kolozsvári összes unokáimmal. — *Horváth László és Irén Ditró.* Már-már üzenni akartam, hogy valamelyik ditrói unokám néváláirás nélkül küldött be rejtvényeket, de szerencsére jött a másik leveletek is, amelyben irjátok, hogy elfelejtettétek aláirni a neveteket. Az egyik rejtvényetek sorra kerül, a másik, minthogy az én nevem a megfejtése, nem kerül sorra, mert amint már többször üzentem unokáimnak, az én nevemmel kapcsolatos rejtvényt nem közlök. Anélkül is éppen elég szer találkoztok a nevemmel. — *Perl Hermina és Rózsi Máramarossziget.* Csudálnám, hogy még nem kaptatok volna választ, ha már négy vagy öt levelet irtatok, mert én jól emlékszem a nevetekre s arra is, hogy válaszoltam reá. Természetesen, nem lehetetlen, hogy egyik-másik leveletek elveszett, vagy nem irtatok benne oly smit, hogy válaszolnom kellett volna. Eltaláltad. Öcsike azokat a nadselü gondolatokat a buksijából veszi és bizony nem a zsebéből. Remélem, hogy a vizsga után a testvéredtől is kapok levelet. — *Joannovits Kató Temesvár.* Szivesen irtál volna, de két hétig fekvő beteg voltál, amiatt nem irhattál. Örömmel látom leveleidből, hogy már jobban vagy, bár kissé még csakugyan látszik az irásodon a betegséged nyoma. A „Börme" regény már februárban befejeződött, s ugylátszik, te is ugy jártál vele, mint igen sok olvasótársad: annyira tetszett neked a regény, hogy nem akarod tudomásul venni a befejezést. Meg is igérte Szondy György, hogy ezután hosszabb regényt ir nekek. — *Dankó Irénke Brassó.* Amiatt, hogy oly rég nem irtál, nem haragszom, először is, mert haragudni nem tudok, másodszor meg, eléggé magyarázza a sok tanulnivaló, hogy oly rég nem irtál. A rejtvényed sorra kerül. — *Schubert Klári és Richard Léva.* Két álló hétig difteritiszben feküdtetek mind a ketten, azután Ricsi kapta meg ugyan ezt a betegséget. Képzelem, milyen szomoru volt a házatok azalatt az idő alatt s milyen nagy volt az öröm, amikor mind a harman szerencsésen megmenekültetek a difteritisztől. Örvendek, hogy betegségetek ideje alatt olyan jó szolgálatot tett a Cimbora. Sokat nevettetek Stánci néni nevenapján s a Zöld elefánt is bizonyosan meg-meg nevettetett. Már pedig a nevettető olvasmány is hozzá járul a gyógyuláshoz. Hogy a Cimbora kissé késve érkezik Lévára, azon nem csudálkozom, bár a kiadóhivatal idejében küldözgeti minálenfelé. Ugy látszik, felétek is lassan cammog a posta. De ha még oly lassan is, azért csak irjatok nagyapónak, gyön örűséggel olvasom, szépen és gondosan irt leveleteiket. — *Rózsa Vali és Gyurka Temesvár.* Nagy volt az örömetek, amikor megkaptátok a „Szökés a teknőben" cimü könyvet. Elhiszem, mert igen érdekes és szépen megirt könyv ez. Számon tartom az igéretet, hogy ezentul szorgalmasabban irtok. Könnyen beválthatjátok, mert mindjárt itt a nagy vakáció s lesz bőven időtök a levélirásra. Az irásotok külön dicséretet érdemel. — *Kriza Ilona Rava (Marostorda-megye).* Meleghangu levele mélyen meghatott, külön levélben válaszoltam. — *Strauszman József Máramarossziget.* Ha én olyan nagy levélpapirosra irnék mint te, akkor nemcsak megfejtést küldenék be, de levelet is irnék nagyapónak, mert nagyapó szereti közelebbről megismerni az unokáit. — *Feigl Imre Toplica.* Rövid, de velős, amit irsz. Ezt irod: „Kántor gyerek vagyok, el ő gimnazista, bátyám Mátyás negyedik gimnazista. Isten éltesse nagyapó bácsit!" Erre az az én válaszom; Isten éltessen téged is és Mátyás bátyádat is, s hiszem, hogy majd irtok hosszabb levelet is. — *Tátray Barna Nagyvárad.* Boldog pünkösdi ünnepeket kivánsz, nemcsak nagyapónak és nagyanyónak, de Öcsikének és Andrisnak is, ám Öcsikére haragszol, mert nincs már „nadselü" gondolata. Dehogy nincs. Van neki s lesz ezután is, de hát igy a vizsga felé Pesten is sok ám a tanulnivaló, nemcsak Nagyváradon. — *Bod Nóri Kolozsvár.* Szivemből örvendek, hogy a Marianumban nagyon jól érzed magadat, s hála Istennek, ezidő szerint én is jól vagyok. De ha jól sejtem, jól fogod te érezni magadat a nagy vakáción is, kipihened az iskolai év fáradalmait és ujult kedvvel fogsz visszamenni abba a kitünő hirü intézetbe. Szépen és gondosan irsz s igazán örömmel várom további leveleidet. — *Oláh Erzsébet Temesvár.* A kiadóbácsi pótolja a 17. számot s ő értesit majd arról is, hogy mikor jár le az előfizetésed. — *Mátyás Emmi Kovászna.* Jó a rejtvényeid, de kettő közülök ismerős, a harmadik pedig az én nevem megfejtése, amiatt nem közlöm. De hiszen kapok én tőled majd közölhető rejtvényt is, ugy-e? — *Mérey Ferenc Máramarossziget.* Január óta vagy hüséges olvasója a Cimborának s most kérsz, fogadjalak unokáim közé. Örömmel fogadlak unokáim sorába, megérdemled ezt szépen irt leveledért is, meg azért is, mert a mint leveledből látom, helyesen osztod be az idődet; a futballozás mellett nem feledkezel meg a tanulásról sem, az olvasásról sem s különösen Mikszáth Kálmán munkáit szereted, ami igazán dicséretedre válik. A kiadóbácsinál most valóban sok jó könyvet lehet kapni, édesapád bizonyára teljesiti kivánságodat s megveszi neked a kivánt könyveket. Nemes Béla osztálytársad jóformán minden héten ir, ő egyike leghüségesebb levélirióimnak. Báthory Györgytől nem kaptam bizony még levelet, s igen szép tőled, hogy te tolmácsolod a kérését, mely szerint az ujságot, amely eddig dr. Báthory Lajos str. Emine cu alá járt tévedésből, ezután az öcséd, Báthory György címére küldjék str. Mihai Viteazul 23 szám alá. Ugyancsak jó barát lehetsz te, mert elküldted leveledben László barátodnak is két versét, amelyek közül az egyik figyelemreméltó, a másiknak azonban a tartalma elszomoritó, mert arról ir, hogy nem tudja hová menjen este, mivelhogy egy korcsmát se talál. Szeretem hinni, hogy ezt csak tréfásan gondolja. Örvendek, hogy Lackó öcséd is, aki még csak négy éves, épp ugy szereti a Cimborát, mint te, s hiszem, hogy nemsokára valóságos olvasója lesz a Cimborának. A névrejtvényed sorra kerül. — *Kuppferstich E. Pál Sepsiszentgyörgy.* Valóban, ideje volt, hogy megszólalj, mert bizony ezer esztendeje, hogy nem irtál nagyapónak. Mire üzenetemet olvasod, vége lesz az iskolai esztendőnek. én meg majd meglátom, hogy a nagy vakáción csakugyan irsz e levelet minden két hétben? Ha leforditod a német mesét, beküldheted bátran, majd megmondom róla a véleményemet. — *Grüner Pál Szatmár.* Csak a posta bélyegzőjéről sejtem, hogy Szatmáron kelt a leveled, mert te magad megfeledkeztél a keltezésről. Hát erről máskor ne feledkezzél meg, mert, amint már sokszor irtam, ez igen fontos kelléke a levélnek. A névrejtvényed sorra kerül. — *Gross György Marosvásárhely.* A kinai benszülött megfejtésü rejtvény rég jó ismerős, ujat eszelj ki. A kiadóbácsi pótolja a 8. számot. — *Peiser Adrienne Nagyvárad.* Most találkozom először a neveddel s mert csak megfejtést küldesz, várom a bemutatkozásodat. — *Ujváry Bözsi Déva.* Hát bizony az megesik nemcsak kis, de nagy fiukkal is, hogy egy kis bogár elől megszaladnak, mert a bogár csipni szokott ám s némelyik bogárnak veszedelmes a csipése. Ti, kisleányok persze nevettetek ezen Vigvázzatok, mert hátha egyszer ti is megszaladtok egy hamis bogár elől s akkor meg Pista öcséd fog nevetni rajtatok. — *Mihalik Testvérek Rozsnyó (Gömör megye).* A kiadóbácsi pótolja a 17, 20 és 21. számot. — *Kálmán Erzsike Torda.* Ha két előfizetőt szereztél, természetesen, jutalomkönyv jár neked. *Antal József Valeastramba* (Csikmegye). A kiadóbácsinak továbbitottam a leveledet, hogy szomoru kivánságodat teljesitse s egyben pótolja a 20. számot. — *Jurincsik Magdus és Annus Pankota.* Irtam a kiadóbácsinak, hogy az előfizetés megujitására postautalványt küldjön neked. — *Juhász Rózsi hátszeg.* Nem haragszom én amiatt, hogy nem irtál, mert jól tudom, hogy különösen a vizsga előtt sok a tanulnivalód. Most már élvezed a várva-várt vakációt s remélem, sürübben irsz nekem. Az igért fényképet örömmel várom. — *Jerzsák Anna Bihar.* Ugy megörültél annak, amikor nevedet ott találtad a megfejtők közt. Örvendek az örömödnek s te is örvendhetsz az enyémnek, mert valóságos öröm nekem a te igazán szép és gondos irásod. — *Kovács Laci, Emmi és Lonci Szászrégen.* Illő és ideje, irjátok, hogy életjelt adjatok magatokról, mert hisz ti is az unokák táborába akartok tartozni, ha szivesen fogad titeket a nagyapó. Hogyne fogadnálak szivesen, mikor azt olvasom a leveletekből, hogy mind a hárman kitünő tanulók vagytok. Laci első polgárista, Emi második, Lonci első elemista; igazán nagy öröme lehet szüleiteknek, hogy mind a hárman oly jól tanultok. Annak igen örvendek, Laci fiam, hogy te is gyakran szerepelsz az önképzőkörben, és sajnálom, hogy nincs olyan füzetem, amely monológokat tartalmaz, vagy rövid szindarabokat, mert azonnal megküldeném nektek. De azt hiszem, a Cimborában is találtok már több előadható kis szindarabot, találtok ezután is, s lesz rá gondom, hogy monológot is találjatok. — *Vadadi Baba Nagyenyed.* Amiatt nem irtál oly régen, mert mind a két nővéred férjhez ment, s most már csak te vagy a nagy leány a háznál. Képzelem. mennyi sok dolgod lehet. Kérded, ismerem e a bátyádat, Vadadi Albertet, aki Ujpesten lakik s ott ujságokat és regényeket ir. Nem ismerem személyeson, de névről ismerem. Sajnálom, hogy a nagy távolság miatt nem kisérhetem figyelemmel az irásait. Nagyenyedre valóban sok unokámnak jár a Cimbora s hiszem, hogy azok is épp annyira szeretik, mint ahogy te szereted. Irod, hogy Rácz Illikével együtt szoktad olvasni a Cimborát. Ezt igen helyesen teszed, mert ugy egyik-másik olvasmányról elmondhatátok egymásnak a véleményeteket. — *Mikoss Testvérek Arad.* Rég nem kaptam tőletek levelet, pedig megszoktam, hogy minden héten egy-egy levél beröppen hozzám tőletek. Már-már féltem, hogy valami nagy baj van nálatok, de hál' Istennek, nincs egyébb baj, mint hogy a kiadóbácsi ezentul ne a Bulevard Regele Ferdinand 11 sz. alá küldje az ujságot, hanem a str. Abatorului 17 sz. alá s azonkivül pótolja a 14 számot. Hát, ennél nagyobb baj sohase legyen. Ti pedig ismét szorgalmasan irjatok nagyapónak. — *Beregi Sári és Juci Szászrégen.* Fölösleges volt megirnotok ezt a levelet, amely voltaképen ismétlése az előbbi levélnek, azt pedig én megkaptam s ha jól emlékszem, a mult héten válaszoltam is rá. Ismételten megnyugtatlak afelől, hogy a Sári irásán éppenséggel nem látszik meg, hogy a szász polgári iskolába

jár, s minden tantárgyat németül tanul. Jó magyarosan és helyesen írsz, Sárika. — *Weil István Kolozsvár.* Te a 20 szám pótlását kérted s a kiadóbácsi tévedésből más számot küldött. Helyre fogja hozni a tévedést. — *Katz Erzsi Máramarossziget.* Amiatt nem tarthattad meg az igéretedet, mert sok volt a tanulnivalód a vizsga előtt, aztán mindennap próbálnod kellett, mert színházat játszottatok. Irod, hogy nagyon szép közönségetek volt, színház után pedig elmentetek a fényképészhez és csoportképeket csináltattatok. Az éppenséggel nem baj, hogy írkalapra vagy kénytelen írni, minthogy elfogyott a levélpapír. A fő, hogy jól és gondosan írsz. A kiadóbácsi pótolja a 19 számot s majd küld postautalványt is. Hogy mikor megyek Szigetre, azt igazán nem tudom megmondani, csak annyi bizonyos, hogy szeretném még egyszer látni ezt a várost, ahol jó harmincesztendeje voltam utoljára. Nagyanyónak átadtam kézcsókodat, szeretettel gondol reád. Kedves szüleid üdvözletéért tolmácsold viszont üdvözlete et. — *Fejér István Sepsiszentgyörgy.* Ligeti Ernő nagyszerű regényének, az Egetvivő György diáknak a közlése julius hóban kezdődik meg. Bizonyos vagyok abban, hogy nagy gyönyörűséged lessz ebben a regényben neked is és összes unokáimnak. — *Perl Hermin és Rózsi Máramarossziget.* Igéred, hogy vizsga után gyakrabban fogsz írni. Számontartom az igéretedet és el is várom a beváltását tőled, aki nagyon szereti a Cimborát, mert sok tanulságos dolgot talál benne. — *Szilvásy Károly Színérváralja.* Bár nem foglaltad pontokba a kérdéseidet, én pontokba foglalom a válaszomat. 1. Mind az öt rejtvényed közölhető volna, de legfeljebb csak egyet, vagy kettőt közölhetek, mert rengeteg sok rejtvény vár közlésre. 2. A kiadóbácsi nem mind egyforma könyvet küld a nyerteseknek, de természetesen, ugyanazt a könyvet többen is megkapják, mert, fájdalom, Erdélyben még ines oly sok ifjusági könyv, hogy havonkint 16—20 más-más könyvet lehessen küldeni. 3. Tévedsz, mert a télen is éppen akkora volt a terjedelme a Cimborának mint most. Viszont, az is természetes, hogy hétről-hétre változatosabbá és tartalmasabbá óhajtom tenni az ujságot. 4. A nyári beszámoló emlékezetből fog állani. Amint a pünkösdi számban olvashattad, kihirdettem a pályázat eredményét s uj pályázatot hirdettem. A „gyermekszótár" folytatását tőletek várom, de még ideálig csak egy unokám küldött gyermekszavakat, ho ott kivánatos volna, hogy minden unokám bekü dje azokat a szavakat, amiket beszélni kezdő gyermekektől hall, mert igy csakugyan összekerülne egy igen érdekes és tanulságos gyermekszótár, amiért a nagyok is hálásak lennének a Cimbora olvasóinak. 5. A Cimborát rendes időben postára adják s igy csak a posta lehet az oka, ha idejében nem kapjátok. 6. A nyomtatott betűvel való irásnak nincs értelme, mert ez csak időpazarlás, maradj hát a rendes irásnál mellett. 7. Az irásodat helyesnek és jónak találom. Szépnek nem szép, de csunyán egyáltalán nem mondható. 8. Nem tudod megérteni, mert irtam rólad, hogy derék, törekvő fiu vagy. Azért, mert ilyennek láttam a leveleidből. 9. A rejtvény megfejtést korkülömbség nélkül minden unokám beküldheti. 10. A Kutka Jankó pályázatnál a szerencse nem segit, csak a helyesirás és fogalmazás. 11. Versedben a két utolsó sor k fogástalan, s ezt a két sort közlöm is:

A nagy természet áldva néz reád.
Dicsérd az Istent ezért, és imádd!

Farkas Máriácska Kolozsvár. Szindarabr készültök egy barátnőddel, aki színésznének készül. Rendszerint olyan szindarabot játszottok, amelyet magatok találtatok ki, aztán virágbokrétát is kaptok, ha egyebet nem, az udvarról — burján bokrétát. Most olyan szerepet kaptál, amelyben hamisan kell énekelned, ami neked nem is nehéz, mert különben is hamisan énekelsz. Azt hiszed, nagyapó is kiszaladna a szobából, amikor te próbálsz. Meglehet, de előbbb megdicsérnélek, ilyen formán: No, Máriácska, belőled sohasem lesz rossz énekes. Te hitetlenül néznél rám, de én megnyugtatnálak: Nem leszel, mert már megvagy! Lám, nagyapó is tud réfálni, nemcsak te, Máriácska. Am az igéretedet komolyan számon tartom: a bokrétából, mit a jótékonyért kapsz küldesz nekem egy-két szálat. — *Kertész József Székelyudvarhely.* Négy gimnáziumot végeztél s mint kereskedősegéd helyettesitettél egy ahrudbányai cég alkalmazottját. Azt azon an nem közölted velem, hogy Udvarhelyen mit csinálsz, üzletben dolgozol-e vagy ujabb alkalmazásra vársz-e. Mindenesetre jó pályát választottál. Müveld kereskedőkre és iparosokra nagy szükség van az országnak. A megfejtéssel nem késtél le, a „firkálásaidról" is értesitlek majd. — *Ágoston Zoltán Málnásfürdő.* No, az igazán hallatlan, hogy a elmszalagon még mindig 3-ik elemi osztályos vagy, holott már a negyedik osztályt is végezted! Irtam is a kiadóbácsinak, hogy azonnal javitsa ki 5. elemi osztályosra az Ágoston Zoltán cimét. Szüleidnek tolmácsold meleg üdvözletemet, a kis Toldi Miklóst pedig csókolom. — *Gámán Ellus és Zolti Marosvásárhely.* Nemcsak hogy nem hara szom, hogy egyszerre négy szám rejtvényének a megfejtését küldi ek be, de meg is dicsérlek ezért, mert ezzel megtaka itottál három levél postabélyegét. Sorra kerül Ellus rejtvénye is, de türelemmel kell erre várni, mert rengeteg sok rejtvény halmozódott össze s én azokat a beküldés sorrendjében küldöm tovább a nyomdának. — *Rosenfeld Pista Arad.* A kiadóbácsi megküldi neked azt a számot, amelyben arckép n m gjelent, ha van még belőle. Ha könnyünek találtad a rejtvényeket, ez azt jelenti, hogy már nagy jártasságod van a megfejtésben. Az irásodért külön dicséretet érdemelsz. — *Zaharie Médi Csikszereda.* Örendek, hogy legalább az utcán találkozha tam veled, viszont sajnálom, hogy éppen délutáni álmomat aludtam, amikor virágot hoztatok nekem, te meg a Csiky nővérek. No de még megyek én Csikszeredába az én Jucika unokámhoz s akkor majd visszaadom neked a látogatást. — *Darvas Sára és Böske Máramarossziget.* Mindkettőtök irásával meg vagyok elégedve, mert látom, hogy gondosan irtok. Csak folytassátok igy és hétről-hétre szépülni fog az irásotok. — *Lázár Anna Csiktapolca.* Nagyanyóval együtt sokat gondolunk rád, de még a te szép puci lovadra is, sőt a malackáidra, amelyekbe „egész vagyonodat" befektetted. Remélem, nem szomoritottak meg a halálukkal s vidám kedvvel utazol édesanyáddal a Balaton mellé. Mi kár, hogy Ocsikét már nem találod ott! — *Lévai Klárika.* Milyen szépen és gondosan irsz, s lám, mégis megfeledkeztél a kellezésről, nagyapó pedig olyan makacs ember, hogy bár tudja, hol lakol, mé sem irja a neved után, igy aztán csak később tudják meg olvasófársaid, hogy István bátyád, ki a piarista gimnázium 7-ik és Endre bátyád, aki a hatodik osztályba jár, melyik piarista gimnáziumban jeles tanulók. Endre bátyád számrejtvénye teljes kifogástalan, amint az hetedik gimnazista diáktól el is várható. — *Czitrom Andor Nagyboroszló.* Csillagrejtvényed sorra kerül. Irásoddal meg vagyok elégedve. — Gámán S nyi és Jolánka. Bizony, amióta nem irtatok, megjártam én nemcsak Budapestet, de Kolozsvárt, sőt Csikszeredát is, s nem lehetelen, hogy mire ezt az üzenetet olvasod, megjártam Marosvásárhelyet is. Azt helyesen tettétek, hogy egy levélben küldtétek az összes rejtvényeket, de már azt ne , hogy rózsaszin levélpapirosra irtok, mert az ront a szemeteket. — *Bocsa Béla Nagybánya.* Sajnálattal olvasom levelédből, hogy azért kell Budapestre menned, mert meg kell operáltatni magadat. Remélem, nem sulyos a baj o és friss, jó egészségben térsz vissza Nagybányára. Örömmel látom, hogy milyen jó barátságban vagy Kazay Sándorral, aki távolléted alatt irni fog helyetted. De remélem, irsz te is hamarosan Nagyapónak. *Glück Helén Marosvásárhely.* Nem csodálkozom én azon, hanem örvendek, hogy te is életjelt adsz magadról és végtelen nagy az ör med, hogy anyukád továbbra is járatja a Cimborát. Irod, hogy a IV. osztályt magyar nyelven tanultad, fisztakitünő eredménnyel, az V. osztályt már egészen románul s bár nagy nehézségekkel küzdöttél, most is szép a bizonyitványod. Hát ennek igen örvendek, nemkülönben a helyesirásodnak is. — *Virsik Mária Malacka.* A te igen kedves leveledre, nehezen férne el a válasz a Cimborában, erre majd külön levélben válaszolok. — *Kun János Temesvár.* Napról napra szebbnek és édesebbnek találod a Cimborát s legjobban fetszik neked a Zöld elefánt története és a Rip rf király. Nekem is tetszik a gépirásod, mely minden tekintetben kifogástalan. Rejtvényeid sorra kerülnek.

Kiadó bácsi postája belföldi előfizetőihez.

Reich Miklóstól Timişoara, levelet kaptunk, melyben azt irja, hogy már két hete nem kapott Cimborát. Irja meg, hogy melyik két szám hiányzik és mi nagyon szivesen elküldjük. — *Pataky Pál Buzásbocsárd.* A 22 és 23 számot pótoltuk. Schick Babókának a lapot Benedek Elek Nagyapóhoz irt sorai alapján meginditottuk. — *Breiner György Cluj.* Elek Nagyapóhoz irt sorai alapján a lapot junius 20-tól Baia Borsecre küldjük. — *Balogh Pál és Zoltán Huedin.* Előfizettek egy fél évre a Cimborára. Lappéldányuk azonban állandóan visszajön necunoscut (ismeretlen) megjegyzéssel. Irják meg legpontosabb cimüket (utca és házsz.), hogy a lapot küldhessük.

A háziasszony kedvenc szappanja

a kiadósságában és tisztitóképességében páratlan

Szarvas védjegyü Schicht szappan

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Köhögésnél, hurutnál, csak a **SIROMALT** használ! Biztosan használ, ize jó, Patikában kapható! ooo

A Cimbora előfizetési ára:

Romániában
negyedévre — — 65 leu
félévre — — — 130 leu
egész évre — — — 260 leu

Csehországban
negyedévre — — — 15 ck.
félévre — — — — 30 ck.
egész évre — — — 60 ck.

Magyarországban
negyedévre — 6000 korona
félévre — — 12000 korona
egész évre — 24000 korona

Ausztriában
negyedévre — 28000 osztr. korona
félévre — — 56000 osztr. korona
egész évre — 112000 osztr. korona

Jugoszláviában
negyedévre — — 40 dinár
félévre — — — 80 dinár
egész évre — — 160 dinár

Az előfizetési dijak a következő helyeken fizethetők be:

Romániában póstautalványon a Cimbora kiadóhivatalának Satu-Mare.

Csehországban a Cimbora kiadóhivatalának a Szlovák Általános Hitelbank kosicei fiókjánál lévő számlája javára az alábbi pénzintézeteknél:

Beregsas: Beregmegyei Gazdasági Bank r.-t.
Helmecz: Bodrogközi Bank r.-t.
Hlohovec: Galgóczi Hitelintézet.
Illava: Illavai Hitelbank.
Lucenec: Nógrádmegyei Népbank.
Michalovce: Nagymihály Kereskedelmi és Hitelbank r.-t.
Mukacevo: Beregmunkácsi Bank r.-t.
Nitra: Nyitrai Takarékbank r.-t.
Nove-Mesto: Első Vágujhelyi Bank r.-t.
Nove-Zámky: Érsekujvári Népbank r.-t.
Presov: Eperjesi Bankegylet.
Roznava: Rozsnyói Bank r.-t.
Sevljus: Nagyszőllősi Hitelintézet.
Sp. Nova-Ves: Szepes-Iglói Hitelbank r.-t.
Trencin: Trencséni Hitelbank r.-t.

Magyarországon
a Cimbora kiadóhivatalának a Magyar-román faértékesitő r.-t.-nál (Debreczen, Piac-utca 42.) lévő számlája javára póstautalványon.

Ausztriában a Wiener Bankvereinnak a »Szabadsajtó« Buchdruckerei und Zeitungsvertag A. G. in Satu-Mare (Rumänien) számlája javára.

Jugoszláviában
Kurir hirlap és könyvterjesztő vállalatnál Subotica (Szabadka). A »Kurir« Jugoszláviában a Cimbora egyedárusitója és főbizományosa.

A magyar család teljes olvasmányszükségletét kielégitik: a

PÁSZTORTŰZ
félhavi szépirodalmi folyóirat,
MAGYAR KISEBBSÉG
félhavi politikai szemle,
VASÁRNAPI UJSÁG
képes családi hetilap,
CIMBORA
képes heti gyermek-ujság.

Ha a családfő a fent felsorolt 4 lapot együttesen megrendeli, ilyen uton tetemesen olcsóbban jut hozzájuk mert a Pásztortűz évi 350 lei helyett 300 lei, Magyar Kisebbség évi 216 lei helyett 180 lei, Vasárnapi Ujság évi 550 lei helyett 480 lei, Cimbora évi 260 lei helyett 200 lei, összesen tehát 1367 lei helyett 1160 leibe kerül a 4 kitünő magyar lap együttes előfizetése. Külföldi megrendelésnél 20%-kal drágább a magas portóköltség miatt. A négy lapra együttes megrendeléseket felvesz a

„Haladás" Lap- és Könyvkiadó B-t.
Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 14.
Forduljon hozzá mutatványszámokért.

Bácsi, Néni ide figyelj!
Palma kaucsuk sarkot viselj!

LAPTULAJDONOS ÉS KIADÓ
SZABADSAJTÓ KÖNYVNYOMDA ÉS LAPKIADÓ R.-T. SATMAR
A SZERKESZTÉSÉRT DÉNES SÁNDOR FELEL.
A SZINES OIMLAPOKAT ÓOSVÁR REZSŐ RAJZOLTA.